

ELŐTERJESZTÉS

a Szentendre, 375/3 helyrajzi számú ingatlan, azaz a Pannónia-tó helyi védetté nyilvánításáról

(Készült: a Képviselő-testület 2023. július 26-i soron kívüli ülésére)

Tisztelt Képviselő-testület!

Vezetői összefoglaló:

A Szentendre 375/3 helyrajzi számú kivett irodaház, udvar megnevezésű, a B82 Investment Zrt. (1116 BUDAPEST, Barázda utca 42.) tulajdonában lévő ingatlanon található jelenleg a Pannónia-tó.

Szentendre Város Önkormányzat Képviselő-testületének a Szentendre Város zöldfelületeinek használatáról és a természeti értékek helyi védelméről szóló 25/2018. (XI.19.) önkormányzati rendelete (továbbiakban Rendelet) 1. sz mellékletének I. Területi védelem fejezetén belül a 15. pontban Pannónia-tó elnevezéssel – vélhetően számelírás miatt – 056 helyrajzi számon szerepel. Ezen a helyrajzi számon jelenleg nem szerepel ingatlan a közhiteles nyilvántartásban. Az elírás oka nem ismert.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) részletesen szabályozza a védetté nyilvánítás folyamatát, melyek szerint a védetté nyilvánításhoz a terület megfelelő, pontos beazonosítása is szükséges, így a helyrajzi szám hibajavítása helyett a fentiek miatt a teljes vizsgálat lefolytatása javasolt.

Az ingatlan helyi védetté nyilvánítása indokolt, hogy a tavat a természeti értékeivel együtt megőrizhessük, a folyamatos beépülések miatti értékvesztését megállítsuk.

Pénzügyi kihatás: a szakértői díjak mellett, a határozati javaslat elfogadása esetén a jogszerű használó jogorvoslathoz folyamodhat az önkormányzattal szemben.

Részletes kifejtés:

A Szentendre, 375/3 helyrajzi számú ingatlan helyi védetté nyilvánítása az ott található természeti értékek miatt indokolt.

Védett terület javasolt neve: Pannónia-tó

Veszélyeztető tényezők:

1. Környező területek beépítése.
2. Illegálisan elhelyezett hulladék
3. Hosszú távon számolni kell a területen jelentkező építési igénnyel. Ez a területen fellelhető életközösség teljes megsemmisülését jelentené.

Az építészeti és természeti értékek helyi védelméről szóló 47/2000. (IX.15.) Önk. sz. rendelet felülvizsgálata során a RENATUR 2005 Környezet- és Természetvédelmi Szolgáltató Bt. által készített „Szentendre helyi védett természetvédelmi területeinek felülvizsgálata” című 2008-as dokumentáció indokolásában az alábbi szerepel:

Védett terület neve: A Pannónia-tó területének felülvizsgálata

Védetté nyilvánító jogszabály: 47/2000. (IX. 15.) önk. rendelet

Védetté nyilvánítás indoklása: A tó partját keskeny nádas szegélyezi, amely a vízparti flóra és fauna élőhelye. A tó körül kb. 70 db 30-35 éves nyárfa és fűzfa található.

A vizes élőhely része a települési ökológiai hálózatnak.

Rendeletben védett terület (Hrsz): (helyrajzi számok, tulajdonosok, művelési ág)

Helyrajzi szám Tulajdonos

Művelési ágak

375/3

A terület mérete: 1,6630 m2

Megközelíthetőség: A teljes terület föld és pormentesített utakról jól megközelíthető.

Értékek:

Botanikai: A Tó mellék egykori mocsári élőhely fajainak jelent menedéket. A tavat közvetlenül nádas és fűzliget veszi körül, a szomszédos helyrajzi szám kiterjedt területén ecsetpázsitos mocsárrét található, amelynek természetvédelmi kezelése az éves kaszálás, jó minőségű takarmányt ad, élőhelyvédelmi jelentősége a vizes élőhelyek környékén több madár faj fészkel a földön (bibic, haris) melyek védettek, fokozottan védettek, emiatt a kaszálás nyár végén (július közepe után) javasolt. A tó környéke a Natura 2000 ökológiai hálózat része.

Zoológiai: Jelentős kétféltű fajok szaporodó helyeként, hullók (vázisikló (*Natrix natrix*), mocsári teknős (*Emys orbicularis*) – Natura 2000 jelölt faj, élőhelyeként. védett kismamók élőhelye lehet (mókus, pele, denevér fajok – az említettek közül minden faj védett). A tó talán legjelentősebb madártani értéke, hogy mind a költési időben, mind a vonulási időben ivó és fürdőhelyet biztosít azon madarak számára (fecskek, gyurgyalagok), akik nem a part menti sávban leszállva fürdenek, hanem a nyílt vízfelület felett repülve egy pillanatra „beleejtik” magukat a vízbe, hogy így oltsák szomjukat és nedvesítsék tollazatukat.

Költési időszakban a környék molnár- és füstifecskei (összesen 40-50 példány) mind itt fürdenek és isznak. Vonulási időben (augusztus) a fokozottan védett gyurgyalagok 30-40 példányos fürdő csapatát figyeltük meg itt.

Tájképi: Jelentős tájképi értékkel bír, növeli a szentendrei táj mozaikosságát, a tájpotenciált.

Veszélyeztető tényezők: Hulladéklerakás.

Környező területhasználát: Ipari területek, mezőgazdasági művelés alatt álló telkek övezik.

A felülvizsgálat eredményeként a terület helyi védelmét továbbra is indokoltnak tartjuk fenntartani.

1. Természetvédelmi célkitűzések

- A terület természetességének megőrzése.

2. Természetvédelmi stratégiák

- A széles kárász védelme érdekében javasoljuk az ezüstkárász és a törpeharcsa ritkító halászatát. A naphal állománya jelenleg kicsi, de mivel elszaporodása nem kívánatos célszerű ezt a fajt is ritkítani. A víz jellegét tekintve kiváló élőhelye lenne a compónak. A compó betelepítése azért is javasolható, hogy az egyébként megritkult faj hazai állományát növeljük.

- Az illegális horgászat beszüntetése a tavon.

- Hulladékmentesítés.

- Üzemszerű nádgazdálkodás nem folytatható.

3. Természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

Tilos a partvonalától számított 100 méteren belül új épületek, mesterséges létesítmények elhelyezése.

Tilos az ökológiai vízkészletet mesterséges beavatkozással elvonni.

Tilos a partvonalától számított 1000 méteren belül a vizekre, vízben élő szervezetekre veszélyes vegyi anyagok kijuttatása, elhelyezése.

3.1. Művelési ághoz nem köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások és tilalmak

Földtani, felszínalaktani természeti értékek, barlangok védelme

Élőhelyek kezelése, fenntartása

Tilos a meder kotrása.

Fajok védelme

Táj- és kultúrtörténeti értékek

Az egyedi tájértékek megőrzése.

Látogatás

Szabadon látogatható.

Oktatás, bemutatás

*Javasolt egy tájékoztató tábla kihelyezése.
Kutatás, vizsgálatok
Előzetes bejelentéssel a természetvédelmi szabályok betartásával folytatható vizsgálat.
Terület- és földhasználat*

3.2. Művelési ághoz, illetve földhasználati módhoz köthető természetvédelmi kezelési módok, korlátozások tilalmak

Művelés alól kivett területek kezelése

Tó kezelése: A tó kotrása tilos, haltelepítés csak szakhatósági engedéllyel lehetséges.

Nádas kezelése: az üzemszerű nádgazdálkodás tilos, a nádas terület felénél nagyobb arányú egyidejű nádvágás tilos.

A 32/2011. (VI.15) önkormányzati rendelethez készített előterjesztés 4. számú melléklete, amely a felülvizsgálatot indokolja, az alábbiakat fogalmazta meg:

Pannónia-tó:

Sajnos ez a kis tó már jelentős madártani értékekkel nem bír, a tó kis kiterjedése és a part menti nádas, gyékényes nagyon keskeny volta nem teszi lehetővé, hogy jelentősebb költő madárállomány megtelepedhessen itt. Szintén a kis kiterjedés miatt a vonulási időszakban sem nyújthat pihenő-, táplálkozóhelyet a vízi- és nádimalarak számára.

Mivel a tavat fák veszik körül, így az óvatos gázlómadarak (fehér gólya, fekete gólya, nagy kócsag, szürkegém) sem tudnak itt zavartalanul táplálkozni, mert nem látják be a tágabb környéket, így számukra nem biztonságos ide beszállni. A 12 terepnap alkalmával összesen kétszer tudtunk szürkegémeket (pedig kifejezetten gyakori fajról van szó) a tó közvetlen közelében megfigyelni. A kis kiterjedés mellett még nem elhanyagolható negatív hatás a nagyfokú emberi zavarás sem. Szinte minden alkalommal találkoztunk a tó körül horgászó gyerekekkel, felnőttekkel, kutyát sétáltató emberekkel. Megfigyeltük, hogy ha már egy ember megjelenik a tóparton, a táplálkozó madarak elszállnak, az itt fészkelő szárcsák pedig olyan rejtetten kezdenek mozogni, hogy a partmenti magas növényzetből ki sem mozdulnak, csak a nemtetszésüket kifejtő hangjuk halható. Megfigyelésünk szerint az idei évben sem tudtak sikeresen fiókat nevelni.

A tavaszi és a nyárvégi vonulási időszakban sem sikerült a nádimalarak nagyobb példányszámú jelenlétét regisztrálnunk. Csak vonulási időben tapasztaltuk a nádírigó 2 példányos, a nádi sármány 3-4 példányos és a réti tücsökmadár 1 példányos jelenlétét.

A tó talán legjelentősebb madártani értéke, hogy mind a költési időben, mind a vonulási időben ivó- és fürdőhelyet biztosít azon madarak számára (fecskék, gyurgyalagok), akik nem a part menti sávban leszállva fürdenek, hanem a nyílt vízfelület felett repülve egy pillanatra „beleejtik” magukat a vízbe, hogy így oltsák szomjukat és nedvesítsék tollazatukat.

Költési időszakban a környék molnár- és füstifecskéi (összesen 40-50 példány) mind itt fürdenek és táplálkoznak. Vonulási időben (augusztus) a fokozottan védett gyurgyalagok 30-40 példányos csapata is megfigyelhető a területen.

A Pannónia-tó területén és a közvetlen közelében megfigyelt fokozottan védett madarak:

Fehér gólya N,M	Ciconia ciconia	100 000
Gyurgyalag	Merops apiaster	100 000
Nagy kócsag N,M	Egretta alba	100 000
Piroslábú cankó	Tringa totanus	100 000

Ezen fajok közül egy sem költ itt, ide csak kisebb-nagyobb rendszerességgel táplálkozni és fürdeni járnak.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni, és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen!

Határozati javaslat

Szentendre Város Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy

1. elfogadja a Szentendre 375/3 helyrajzi számú ingatlan, Pannónia-tó helyi védetté nyilvánításának javaslatát.
2. a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 25. § alapján felkéri a Jegyzőt a szükséges eljárás lefolytatására.

Felelős: jegyző

Határidő: azonnal

A végrehajtásért közvetlenül felelős: Városfejlesztési és Vagyongazdálkodási Iroda, Főkertész és környezetvédelmi ügyintéző

Szentendre, 2023. július 25.

Fülöp Zsolt
polgármester

Az előterjesztés és a határozati javaslat törvényességi szempontból megfelel.
Szentendre, 2023. július 25.

dr. Schramm Gábor
jegyző

A döntésnek nincs az önkormányzati költségvetésre hatása.
Szentendre, 2023. július 25.

Novák Andrea
pénzügyi irodavezető

Előkészítette:

Hámornyikné Csemeczki Zita
irodavezető

Hazai Attila
főkertész és környezetvédelmi ügyintéző

Ellenőrizte:

dr. Bartha Enikő
aljegyző